

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' מורשת חברה ורוח

מדינת ישראל
משרד החינוך

יום רביעי ט"ו אדר תשפ"ו, 04/03/26

לכבוד,

מורי התנ"ך בחינוך הממלכתי,

שלום רב,

בחינות החורף התשפ"ו, היו בסימן המיקוד בפרקי הלימוד ובחוקי המענה לתקופת הקורונה ותקופת המלחמה. כמו כן, הרחבה והוספה של בחינות דרך הנתיב הגמיש.

עם סיום בדיקת בחינות החורף התשפ"ו, ברצוני לשתף אתכם בתוצאות ובהישגי התלמידים, ולהעלות מספר תובנות. התובנות נכתבו בתום תהליך ההערכה. הניתוח הסטטיסטי של השאלונים, מאיר חלק ניכר מהתובנות שיובאו לפניכם. התובנות יסייעו בידכם במתן הדגשים והכוונה בתהליכי ההוראה, הלמידה וההערכה.

להלן הנתונים :

שאלון	שם השאלון	ציון
1261	2 יח"ל*	63.06
1264	עולים*	69.88
1262	30% משנה ואקסטרנים	77.40
1252	30% משנה אקסטרנים	-----
1225	מבחן אבות וסיפורי יוסף	56.30
1215	מבחן התהוות האומה ונושא בחירה	57.58
1224	מבחן אבות וסיפורי יוסף - עולים	57.05
1214	מבחן התהוות האומה ונושא בחירה - עולים	55.90
	*ציון 70% בלבד.	

תובנות כלליות:

התובנות המופיעות להלן (לא בסדר חשיבות) מתייחסות למועד חורף 2026 בלבד. אלה מצטרפות ומתווספות לתובנות שפורסמו במועדים הקודמים.

- תנ"ך צריך להילמד בתהליך, על מנת לבסס ולהטמיע מיומנויות דיסציפלינריות ומיומנויות גנריות כאחד. לגשת לבחינת בגרות לאחר זמן קצר של למידה על אף השעות הנוספות שניתנות, אינו מוכיח את עצמו בהישגי הבחינות.
- בבחינות החורף ניגשים בדרך כלל תלמידי י"ב ותלמידים של אוכלוסיות מיוחדות בכיתה י"א. זמן הלימוד בתנ"ך מצומצם, ואינו מאפשר הטעמה וביסוס המיומנויות הנדרשות בתחום הדעת.
- בחינות הבגרות במסגרת התיב הגמיש, מוכיחות עד כמה יש ללמד תנ"ך בתהליך נבנה, על מנת לבסס ולהטמיע מיומנויות דיסציפלינריות ומיומנויות גנריות כאחד. על אף שהבחינות מצומצמות בנושאיהן, הדרישות הדיסציפלינריות נשארות בעינן, ויש לתת להן מקום בתהליכי הל"ה.
- השאלונים במסגרת התיב הגמיש, מצומצמים בנושאי הלימוד של תכנית הלימודים בתנ"ך. מטבע הדברים, הניקוד רב בכל אחת מהשאלות. מענה שגוי באחת מהשאלות, עלולה לפגוע בהישגי התלמיד בשאלון כולו. לכן יש ללמד באחריות מרובה כל אחד מהנושאים, ומתן דגש על מהות סעיפי ב' וג' ואופיים בשאלות השונות. ניתן לראות במבנה הבחינה.
- אחת מהמיומנויות הדיסציפלינריות שהתלמידים נדרשים ללמוד היא, התמודדות עם פרשנות מסורתית ומודרנית. ההכנה של התלמידים הייתה ראויה, וההישגים ברובם מעידים על כך.
- יש לחזק את המיומנות של העיון העצמי בתנ"ך. ההישגים בקטע להבנה וניתוח היו נמוכים, בשאלונים במסגרת התיב הגמיש.
- ההתמודדות עם המידע והתוכן בטקסט היא טובה וההישגים בהתאם. יחד עם זאת כאשר נדרשת התמודדות רחבה ומעמיקה של הטקסט המקראי, הבנה כוללת של הסיפור כולו, בסדר חשיבה גבוה, כאן ההישגים נמוכים יותר.
- בנושאי הבחירה חסר ידע על הרקע, הקשר והסוגיות המרכזיות העולות מפרקי הלימוד. בלעדי הידע הזה, לא ניתן לענות כראוי על השאלות.
- בתהליכי הל"ה יש לתת דגש לאמצעים האומנותיים בפרקי הלימוד כדוגמת מוטיב/ביטוי/חוזר מטאפורה,
- לימוד מושגים ותפיסות ייחודיות למקרא כגון: סיבתיות כפולה, "צדק חברתי" "חסד", היה חסר.

שאלון 1261:

הנושאים "סיפורי אבות" ו"סיפורי יוסף", נלמדו כראוי. ההישגים בשאלות אלה מעידים על כך. סעיפי א' בשאלות אלה, ההישגים גבוהים. שאר הסעיפים בשאלות אלה היו עם הישגים בינוניים ולעיתים נמוכים. בנושא "התהוות האומה", ההישגים בינוניים. בסעיפי א' ההישגים גבוהים, שאר הסעיפים היו נמוכים. בנושאי הבחירה- הנושא הנבחר ביותר היה "חוק וחברה". ההישגים בו היו בינוניים. בשאר הנושאים היו מיעוט של בוחרים וההישגים בהם היו נמוכים מאד. בנושא "ספרות החוכמה- הרהורים על החיים", היו מיעוט תלמידים שבחרו בו, ניכר כי הוא נלמד בכיתה, וההישגים בו היו בינוניים.

בקטע להבנה וניתוח, ההישגים בינוניים ביותר.

שאלה 1-

סעיף ב- ההתמודדות עם המדרש הייתה ראויה.

סעיף ג- הישגים מאד נמוכים. למרות שמדובר בהבנת המידע מתוך הפרק.

שאלה 3-

סעיף א'- היו עם הישגים גבוהים.

סעיף ב- הובאה הגדרה ל"שקר לבן" והיה צריך ליישם את ההגדרה, על דברי האחים ליעקב. ההישגים בסעיף זה היו נמוכים.

סעיף ג - הפרשנות של רש"י המכנה את ראובן "בכור שוטה", הייתה קשה לתלמידים. נדמה המילה שוטה לא הובנה כראוי אצל התלמידים. הביטוי מנוסח במשלב לשוני גבוה. ייתכן והתלמידים לא הבינו את המילה "שוטה" ומשמעותה.

תת סעיף 2 עסק בהבנת השיקול של יעקב בסוגיה הנדונה. וההישגים היו בינוניים ביותר.

שאלה 4-

סעיף ג- השאלה כולה עסקה בעשרת הדברות ובמשמעות של החוקים. הודגש במקור שהובא כי החידוש בהם נובע מכך שהחוקים שבין אדם לחברו אינם פחות חשובים מהחוקים בין אדם למקום. קריאה נכונה של הפרשנות בהקשר זה, הייתה חסרה.

היה קושי להבין את הדיבר "לא תרצח", בהתאם לפרשנותו של קאסוטו.

שאלה 5-

שאלה שעסקה בשמות ל"ג. בסעיף א שעסק בידע ההישגים היו בינוניים.

סעיפי ב וג עסקו בהבנה רחבה ובסדר חשיבה גבוה של הסוגייה, תוך כדי קריאת פרשנות, הייתה מורכבת עבור התלמידים, וההישגים היו בינוניים ביותר.

נושאי בחירה

שאלה 6 - שיבת ציון

מיעוט בוחרים בשאלה זו, וההישגים היו נמוכים מאוד. חסר הידע בנושא בכללותו, נתן את אותותיו במענה נכון על השאלה כולה.

חסר זה היה ניתן לראות גם בסעיף בו נדרש איתור ידע ובפסוקים נתונים.

שאלה 7 - נביא ונבואה

מיעוט בוחרים בשאלה זו וההישגים היו נמוכים מאוד. חסר הידע בנושא בכללותו, נתן את אותותיו במענה נכון על השאלה. גם בסעיף בו נדרש איתור מידע בפסוקים נתונים, חסר הידע בנושא היווה מכשול וההישגים היו נמוכים מאוד.

בסעיף א- היה צריך לענות על מטרת החזרה על השורש החוזר ה.ל.ך, והשימוש בו בשני קטעים, המדגישים את החסד שעשה העם עם אלוהיו ואת הביקורת של ירמיהו על העם.

סעיף ב- עסק במטאפורה של המים ומשמעותה להדגיש את הפתרון הכוזב של העם.

סעיף ג- מיומנות הבניית הידע חסרה, בתוכחה של ירמיהו על התנהגותו הצבועה של העם.

שאלה 8 - חוק וחברה

סעיף ב- ההישגים בו היו נמוכים. השאלה עסקה ב"צדק חברתי". הובאה ההגדרה של מהו "צדק חברתי" ונדרש יישומו בפסוקים נתונים.

שאלה 9 - מזמורי תהילים

סעיף א- עסק באיתור מידע על שליטתו של אלוהים בטבע, והבטחת שלום הארץ בפסוקים נתונים. היה קושי באיתור המידע וההישגים היו בו נמוכים מאוד.

סעיף ג- היה קושי להבין את השורש החוזר בפסוקים נתונים והמסקנה הנלמדת מחזרתו. בסעיף ששאל לדעת התלמידים ליחס של האלוהים למה שברא, היה קושי. נראה כי בשל השפה הלירית של המזמור.

שאלה 11 - קטע להבנה ולניתוח

סעיף א – ההישגים בינוניים במיומנות איתור המידע, שנדרשה בסעיף זה.

סעיף ג- היה קושי בהבנת התפיסה " סיבתיות כפולה" על אף שההגדרה ניתנה בשאלה, ויישומה בתיאור הממלכה.

סעיף ד –מיומנות של איתור מידע משני פסוקים נתונים, לגבי הסירוב לקבל את שלטונו של רחבעם, לקתה בחסר.

שאלון 1225 - סיפורי האבות

שאלה 1-

סעיף ג- נדרשה מיומנות של הבניית הידע בכריתת הברית של אברהם ואלימלך. ההישגים היו נמוכים מאוד.

שאלה 2-

נדרשה מיומנות השוואה בין סיפורו של יעקב לסיפורה של תמר. תלמידים התמודדו עם הדרישה ועם יתר הדרישות בצורה ראויה.

שאלה 3-

סעיפים ב וג היו הישגים נמוכים. ההערות מצוינות בשאלון 1261.

שאלה 4-קטע להבנה וניתוח

השאלה מבקשת לבחון את יישום מיומנות העיון העצמי בתנ"ך, מיומנות שיש לתרגל לאורך כל הלמידה של תחום הדעת. ההישגים בכל הסעיפים היו נמוכים.

שאלון 1215 התהוות האומה

שאלה 1-

סעיפים א וב ההישגים היו בהם טובים.

סעיף ג - ההערה שניתנה בשאלון 1261, תקפה גם כאן.

שאלה 2-

סעיף ג – ההערה שניתנה בשאלון 1261, תקפה גם כאן.

שאלה 3 –שיבת ציון

ההישגים בכל הסעיפים, גם שחלקם היה איתור מידע, היו נמוכים. ההערה בשאלון 1261 תקפה גם כאן.

שאלה 4 -נביא ונבואה

ההישגים בכל הסעיפים, גם שחלקם היה איתור מידע, היו נמוכים. ההערה בשאלון 1261 תקפה גם כאן.

שאלה 5- חוק וחברה

ההישגים מעידים על לימוד הנושא בכיתה והתמודדות של התלמידים עם הידע והמיומנויות בו, היו בינוניים.

סעיף ג- ההערה בשאלון 1261 תקפה גם כאן.

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' מורשת חברה ורוח

מדינת ישראל
משרד החינוך

שאלה 6 - מזמורי תהילים

מיעוט בוחרים בנושא זה, וההישגים בו הם הנמוכים ביותר בכל השאלון.

שאלה 7 - הרהורים על החיים

מיעוט תלמידים בחר לענות על נושא זה.

סעיף א- היה הפריט הקשה בשאלון כולו. הבנה חסרה של מהן הסיבות לעושרו של קהלת.

סעיפים ב וג- הישגים נמוכים מאד.

שאלה 8 – קטע להבנה וניתוח

ההישגים בכל השאלה היו נמוכים מאד.

סעיף 1 -הישגים סבירים.

סעיף ב ג ד- ההישגים מאד נמוכים. תרגול ובסוס המיומנות של עיון עצמי בתנ"ך, חסרים. אלה אמורים להיעשות בתהליך לאורך כל תהליך הל"ה.

אני תקווה שהנתונים והתובנות הללו, יחד עם הממצאים הנשלחים אליכם, יסייעו בידיכם לדייק ולכוון את דרכי הל"ה בהתאם לצרכים בית ספרים נדרשים. צוות ההדרכה עומד לרשותכם ויסייע בכל שיידרש.

אתם מוזמנים ליצור עימי קשר ישיר, לכל שאלה ותהיה הנוגעת לבחינת הבגרות.

בברכה,

$\sqrt{x} - 3x$

מנהלת תחום דעת תנ"ך ממ'